

Skördeprognos för spannmål och oljeväxter 2016

Crop production forecast for cereals and oilseed crops in 2016

I korta drag

Årets spannmålsskörd prognostiseras till 5,6 miljoner ton

Enligt prognosen blir den totala spannmålsskörden knappt 5,6 miljoner ton för 2016. Det är 10 % mindre än förra årets skörd och 4 % mer än den genomsnittliga skörden för de fem senaste åren. Höstvetet uppskattas minska med 394 000 ton till 2,6 miljoner ton jämfört med 2015 och är därmed den gröda som minskar mest. Minskningen beror på både mindre odlad areal och mindre hektarskörd. Höstvetet svarar för 47 % av spannmålsskörden. Den näst största andelen av spannmålsskörden står vårkorn för, 26 %, vilket motsvarar 1,5 miljoner ton.

Att totalskörden för spannmål förväntas bli mindre 2016 jämfört med 2015 förklaras främst av att hektarskördarna för samtliga spannmålsgrödor förväntas bli mindre i år. Höstvetet, vårkorn och havre svarar tillsammans för 85 % av spannmålsarealen. De förväntas alla få 9–13 % mindre hektarskörd i år jämfört med 2015.

Mindre skörd av oljeväxter enligt prognosen

Totalskörden för oljeväxter uppskattas bli 0,28 miljoner ton vilket är cirka 22 % mindre än förra året. Detta kan förklaras av att hektarskörden för höstraps minskar med 20 % och att höstraps svarar för 90 % av den totala oljeväxtarealen. Årets skörd av oljeväxter förväntas bli 12 % mindre än genomsnittet för de fem senaste åren.

Prognoserna är gjorda utifrån en metod som utvecklats vid Jordbruksverket och som baseras på statistiska samband mellan tidigare års väderdata och skördar. I modellen används de vädervariabler som bäst förklarar variationerna i hektarskördarna. I beräkningarna används förutom väderdata även odlade arealer för år 2016. Prognoserna bygger på att årets väder från och med augusti och framåt är som under ett normalår. Skulle vädret från augusti och framåt avvika avsevärt från normalåret kan skillnaderna mellan prognoserna och de verkliga skördarna bli stora. Redovisning görs endast totalt för hela landet då regionala uppgifter är för osäkra för att redovisas.

Ylva Olsson, 036 – 15 64 10
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4188 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 19 augusti 2016.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Totalskördar	3
Hektarskördar	5
Väder	6
Fakta om statistiken	7
Detta omfattar statistiken	7
Så görs statistiken	7
Prognosmetod	7
Skördens beroende av vädret	7
Väderförhållandena 2016	8
Statistikens tillförlitlighet	10
Felkällor	10
Föregående års prognoser	11
Bra att veta	12
Elektronisk publicering	12
In English	13
Summary	13
Crop production forecast for cereals and oilseed crops in 2016	13
Yield per hectare	13
Total production	13
List of terms	13

Statistiken med kommentarer

I detta Statistiska meddelande redovisas resultatet av skördeprognoser avseende spannmål och oljeväxter för år 2016. Preliminär skördestatistik för år 2016 kommer att redovisas på riksnivå i november och på länsnivå i december 2016. Slutliga skördeuppskattningar för 2016 redovisas våren 2017.

Jordbruksverket har utvecklat en prognosmetod för att uppskatta skörden av olika grödor utifrån väderdata och tidigare års skördar. Metoden bygger på statistiska regressionsmodeller där skördarna för olika grödor beskrivs som funktioner av olika mått på väder. Modellerna tar hänsyn till skörde- och väderdata från januari 1965 till och med sommaren 2016 samt arealer för 2016. Skördedata som används är hektarskördar på länsnivå för aktuella grödor och väderdata är månadsmedelvärde för medeldygnstemperatur respektive månadsvärde för nederbörd från en väderstation per län. Modellen säger inte något om kvaliteten på de grödor som skördas.

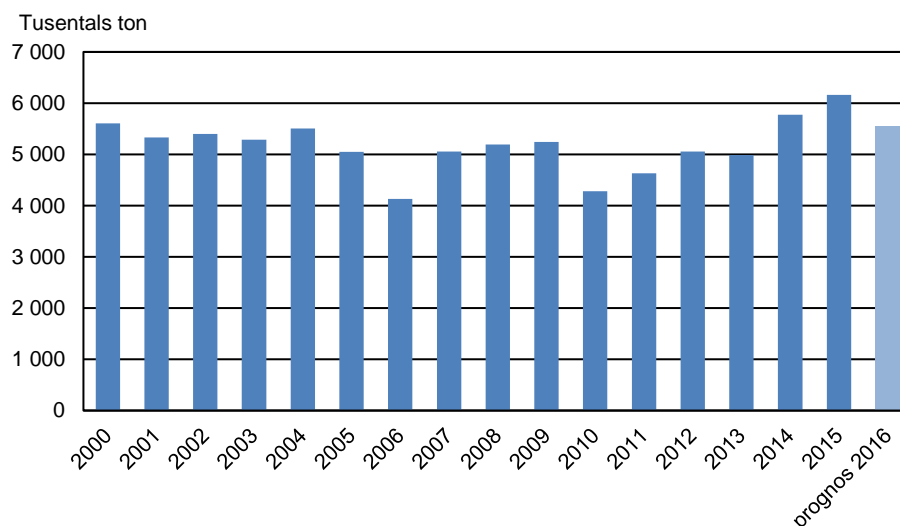
Skördeprognosen omfattar nio spannmålsgrödor, höstvetete, vårvete, höstråg, höstkorn, vårkorn, havre, blandsäd, höstrågvete och vårrågvete samt fyra oljeväxtgrödor, höstraps, vårraps, höstrybs och vårrybs. För varje gröda prognostiseras hektarskörd och totalskörd. Dessutom prognostiseras totalskördar för spannmål totalt och oljeväxter totalt. I tabellerna E och F redovisas procentuella skillnaden mellan tidigare års skördeprognoser och slutliga skördar.

Totalskördar

Prognosen för den totala skörden för respektive gröda beräknas genom att multiplicera den prognostiserade hektarskörd med den totala grödarealen. De arealer som används är preliminära och hämtades från Jordbruksverkets administrativa stödregister den 8 augusti 2016 och avser all stödansökt grödareal vid tidpunkten. Den slutliga statistiken för skördeuppskattningarna avseende 2016, som publiceras våren 2017, baseras på de slutliga arealerna i JO 10 SM 1701 (Jordbruksmarkens användning 2016, slutlig statistik).

År 2015 var det bra skördar för både spannmålsväxter och oljeväxter. Spannmållsskörd var knappt 6,2 miljoner ton och oljeväxtskörd knappt 0,36 miljoner ton. För båda kategorierna var det den största skörden sedan 1990. I figur A visas den totala spannmållsskörd för åren 2000–2015 samt prognosen för 2016. Årets spannmållsskörd förväntas bli den tredje största sedan 2000.

Figur A. Total spannmållsskörd 2000–2015 samt prognos för 2016

I tablå A redovisas prognoserna för totalskördar för 2016 gällande spannmålsgrödor och oljeväxter. Spannmålsskörden uppskattas bli knappt 5,6 miljoner ton för år 2016, vilket är en minskning med 10 % jämfört med förra året men en ökning med 4 % jämfört med genomsnittsskörden för de fem senaste åren 2011–2015. Att spannmålsskörden förväntas minska jämfört med 2015 beror främst på att hektarskördar för samtliga spannmålsgrödor förväntas bli mindre.

Höstvete svarar för knappt 47 % av den totala spannmålsskörden och förväntas få en totalskörd på 2,6 miljoner ton. Det är en minskning med 13 % jämfört med 2015 men en ökning med 18 % jämfört med genomsnittet för 2011–2015. Den näst största grödan blir vårkorn som förväntas få en totalskörd på 1,5 miljoner ton. Det är en minskning med 8 % jämfört med såväl som genomsnittet för åren 2011–2015. Totalskördarna för höstkorn och vårvete förväntas öka med 22 % respektive 12 % jämfört med 2015, vilket beror på större arealer eftersom hektarskördarna minskar. Resterande spannmålsgrödors totalskördar förväntas minska. Höstråg förväntas minska mest procentuellt, den minskar med 31 %.

Totalskörden för oljeväxter uppskattas bli 0,28 miljoner ton vilket är en minskning med 22 % jämfört med 2015 och 12 % jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren, 2011–2015. Höstraps svarar för drygt 93 % av oljeväxtskörden och förväntas få en totalskörd på 0,26 miljoner ton. Totalskörden för höstraps förväntas minska med 25 % jämfört med året innan medan resterande oljeväxter förväntas få en större totalskörd. Vårrops förväntas öka mest procentuellt, 65 %. Det är främst på grund av att grödan odlas på betydligt större arealer i år än förra året.

Tablå A. Hektarskörd, areal och total skörd

Gröda	Hektarskörd (Kg)		Total skörd (tusen ton)		
	Prognos 2016	Preliminär 2016 ¹	Prognos 2016	2015	Genomsnitt 5 år ²
Höstvete	6 920	374 440	2 591	2 985	2 191
Vårvete	4 650	76 148	354	316	363
Höstråg	6 160	16 607	102	149	146
Höstkorn	6 080	19 228	117	96	77
Vårkorn	4 720	307 873	1 453	1 576	1 582
Havre	4 010	180 175	722	745	737
Höstrågvete	5 800	27 843	162	231	163
Vårågvete	3 210	2 806	9	13	..
Blandsäd	3 460	13 075	45	52	59
Summa spannmål		1 018 196	5 555	6 162	5 322
Höstraps	3 150	83 234	262	347	256
Vårrops	2 010	7 585	15	9	59
Höstrybs	1 930	958	2	2	1
Vårrysbs	1 210	1 065	1	1	2
Summa oljeväxter		92 842	280	359	318

¹ Enligt Jordbruksverkets administrativa register, 2016-08-08. Arealerna kan skilja sig jämfört med de arealer som redovisas i JO 10 SM 1602. Detta beror på att viss bearbetning av underlaget genomförs till JO 10 SM 1602 samt att den publikationen avser arealer på företag som ingår i Lantbruksregistret medan här avses all stödsökt areal vid tidpunkten.

² Genomsnittet är beräknat utifrån den slutliga statistiken för skördeuppskattningarna år 2011–2015. Genomsnittet för höstrybs är endast baserat på tre år eftersom siffrorna för övriga år inte publicerats i den slutliga skördestatistiken på grund av för litet underlag. År 2014 och tidigare var rågvete inte uppdelat på höst- respektive vårgroda. 2015 och 2016 svarar vårrågvete för ungefär 9 % av den totala arealen rågvete. Detta medför att genomsnittet för höstrågvete är baserat på totalskördar för rågvete 2011–2014 samt totalskörd för höstrågvete 2015. Eftersom det endast finns totalskörd för ett år för vårrågvete redovisas inte något genomsnitt för vårrågvete.

Hektarskördar

Prognoser för hektarskördar år 2016 presenteras i tablå B. Prognoserna jämförs med hektarskördarna 2015 och med genomsnittliga hektarskördar för åren 2011–2015 enligt den slutliga skördestatistiken.

Förra året, 2015, var det stora hektarskördar för de flesta spannmålsgrödorna jämfört med tidigare år. Höstvetete hade en hektarskörd på 7 570 kg/ha vilket är den största någonsin i Sverige. Enligt prognosen blir den 6 920 kg/ha i år vilket är den största hektarskörd av samtliga spannmålsgrödor. Jämfört med 2015 förväntas hektarskördarna för samtliga spannmålsgrödor bli mindre än förra året. Enligt prognosen förväntas havre (-13 %) och vårrågvetete (-12 %) minska mest procentuellt till 4 010 kg/ha respektive 3 210 kg/ha. Vårrågvetete förväntas därmed ha den lägsta avkastningen bland spannmålsgrödorna. Jämfört med genomsnittet för de fem senaste åren uppskattas hektarskördarna för alla spannmålsgrödor utom vårkorn och havre öka. De minskar med 1 % respektive 4 %. Den största ökningen uppskattas bli för höstrågvetete och blandsäd med 7 % respektive 5 %.

Från 2015 går det att ange i stödansökan om rågvete är en höstgröda eller vårgröda. För både 2015 och 2016 är det ca 9 % som är vårrågvetete av den totala rågvetearealen. I år görs för första gången en prognos för grödorna var för sig. Kommentar om hur genomsnittet för senaste åren beräknats finns under tablå B.

Bland oljeväxterna får höstraps den högsta hektarskörd enligt prognosen. Hektarskörderna uppskattas till 3 150 kg/ha. Det är dock en minskning med -20 % jämfört med 2015 och -11 % jämfört med genomsnittet för 2011–2015. Höstrybs är den enda oljeväxtgrödan som förväntas få en större hektarskörd än både 2015 och genomsnittet för de senaste fem åren. Enligt prognosen blir hektarskörderna för höstrybs 1 930 kg/ha.

Tablå B. Hektarskörd, kg/ha

Gröda	Prognos 2016	Hektarskörd 2015	Genomsnitt 2011–2015 ¹
Höstvetete	6 920	7 570	6 720
Vårvete	4 650	5 000	4 520
Höstråg	6 160	6 340	6 020
Höstkorn	6 080	6 180	5 910
Vårkorn	4 720	5 200	4 760
Havre	4 010	4 610	4 180
Höstrågvetete	5 800	6 010	5 440
Vårrågvetete	3 210	3 640	..
Blandsäd	3 460	3 560	3 300
Höstraps	3 150	3 940	3 530
Vårtraps	2 010	2 040	1 950
Höstrybs	1 930	1 870	1 740
Vårtrybs	1 210	1 240	1 280

¹ Genomsnittet för höstrybs är endast baserat på tre år eftersom siffrorna för övriga år inte publicerats i den slutliga skördestatistiken på grund av för litet underlag.

År 2014 och tidigare var rågvete inte uppdelat på höst- respektive vårgröda. 2015 och 2016 svarar vårrågvetete för ungefär 9 % av den totala arealen rågvete. Detta medför att genomsnittet för höstrågvetete är baserat på hektarskördar för rågvete 2011–2014 samt hektarskörd för höstrågvetete 2015.

Eftersom det endast finns hektarskörd för ett år för vårrågvetete redovisas inte något genomsnitt för vårrågvetete.

Väder

Januari var kallare än normalt i hela landet och följdes sedan av sex månader med temperaturer över det normala vid samtliga väderstationer som ingår i skördeprognosen utom en. Nederbörden har varierat från månad till månad i landet. I januari var det mindre nederbörd än normalt i nästan hela landet medan det i februari och april var mer nederbörd än normalt i nästan hela landet. Under mars samt maj-juli kom det mindre nederbörd än normalt vid flertalet av de mätstationer som ingår i skördeprognosen. De mätstationer i Östergötlands och Jönköpings län som väderdata har hämtats från har haft mindre nederbörd än normalt under hela perioden januari till juli. I tablåerna C och D redovisas vilka väderstationer vi använder samt hur vädret varit jämfört med de senaste 40 åren.

Prognoserna bygger på att årets väder från augusti och framåt är som under ett normalår, det vill säga medelvärdet för de senaste 55 åren. Skulle vädret från augusti och framåt avvika avsevärt från normalåret kan skillnaderna mellan prognoserna och de verkliga skördarna bli stora. Modellen säger inte heller något om kvaliteten på de grödor som skördas.

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Jordbruksverket presenterar årligen slutliga skattningar av skörden för de viktigare grödorna. Dessa skattningar har de senaste åren gjorts utifrån intervjuundersökningar efter att tidigare ha byggt på objektiva mätningar av skörden på olika provytor. Preliminära resultat från dessa intervjuundersökningar publiceras under november/december och slutliga resultat under våren nästkommande år.

Då det finns ett behov av skördeinformation som kan redovisas vid ett tidigare tillfälle än de preliminära skördeskattningarna i november, har Jordbruksverket utvecklat en prognosmetod för att prognostisera skörden av olika grödor utifrån väderdata och tidigare års skördar. Metoden bygger på statistiska regressionsmodeller där skördarna för olika grödor beskrivs som funktioner av olika mått på väder. Modellerna tar hänsyn till skörde- och väderdata från januari 1965 till och med sommaren 2016.

De grödor som skördeprognosen omfattar är: höstvet, vårvete, höstråg, höstkorn, vårkorn, havre, blandsäd, höstrågvete, vårrågvete, höstraps, vårraps, höstrybs och vårrybs. I år är första gången vi gör en prognos för höstrågvete och vårrågvete var för sig. 2014 och tidigare gick det inte att ange i stödansökan om rågvete var en höst- eller vårgroda. Det medförde att det inte fanns några hektarskördar för respektive gröda att basera en prognos på för 2015.

Så görs statistiken

Prognosmetod

Som underlag för prognoserna har skördedata på länsnivå (med nuvarande länsindelning omfattande 21 län) och väderdata från 21 väderstationer, en station i respektive län, använts samt stödansökta arealer 2016. Väderdata utgörs av månadsmedelvärden för medeldygnstemperaturen och månadsvärden för nederbörden för månaderna januari-oktober 1965–2015 och januari-juli 2016. För varje län och för varje gröda som odlas i någorlunda omfattning i respektive län tas en regressionsmodell fram som beskriver det statistiska sambandet mellan väderdata och hektarskörd. Dessa prognoser viktas sedan samman till en genomsnittlig hektarskörd för riket. Resultat presenteras enbart på riksnivå då prognoserna på länsnivå är alltför osäkra för att särskilt redovisas. Eftersom väderdata för månaderna augusti till oktober innevarande år inte finns tillgängliga vid prognostillfället antas att temperatur och nederbörd dessa månader blir ”normala”. Betydelsen av ”normala” är i detta fall medelvärdet av de senaste 55 åren.

Skördens beroende av vädret

Det kan konstateras att sambandet mellan skörd och väder är komplext, kanske alltför komplext för att på ett någorlunda enkelt sätt kunna sammanfattas i matematiska modeller. Ett problem är att avgöra vilka vädervariabler som påverkar en viss gröda i ett visst län och hur detta samband är beskaffat. Dataanalyser visar att de vädervariabler som statistiskt sett har störst samband med skörden av höstsådda grödor är vädret i början på året (februari och mars) och då främst medeldygnstemperaturen. De variabler som förklarar variationer i avkastning av de vårsådda grödorna är framförallt temperaturen i mars, juni och juli och nederbörden från april t.o.m. juli. Om det är relativt torrt och varmt i mars/april så påverkar det såtidpunkten för vårgrodorna, vilket i sin tur bidrar till hur lång tillväxttid grödan får. Lång tillväxttid ger historiskt sett en större hektarskörd.

Väderförhållandena 2016

Tablå C och D visar hur temperaturen och nederbörden varit under 2016 jämfört med genomsnittet under de senaste 40 åren. För att få jämförbarhet mellan olika typer av väderdata beskrivs dessa i formeln $(v-m)/s$ där v är årets väderdata, m är medelvärdet över de senaste 40 åren och s är standardavvikelsen. Värdet 0 betyder att variabeln i år är lika med genomsnittet under de senaste 40 åren. Positiva värden betyder att årets variabelvärde är större än normalt medan negativa värden betyder att årets variabelvärde är mindre än normalt.

Tilläggas bör att om till exempel den normerade skillnaden i temperatur är lika för två regioner så betyder det inte nödvändigtvis att båda regionerna har haft exakt lika stor skillnad gentemot genomsnittstemperaturen mätt i grader. Detta eftersom skillnaden mellan årets temperatur och genomsnittstemperaturen divideras med hur stor variationen i temperaturen varit under dessa 40 år. Denna variation skiljer sig åt mellan varje region. T.ex. har Prästkulla, Bredåkra och Järvsö en normerad skillnad på -0,5 i januari gällande temperaturen. För Prästkullas del innebär det att årets temperatur var 1,5 grader lägre än genomsnittet, I Bredåkra var den 1,4 grader lägre och i Järvsö 2,2 grader lägre än genomsnittet. Därför är det svårt att ge en uppskattning om vad värdena i tabellen motsvarar räknat i grader och millimeter.

Tabellerna ger ändå bra information om hur vädret varit jämfört med genomsnittet. Positiva respektive negativa värden ger en indikation på att temperatur eller nederbörd varit högre eller lägre än genomsnittet samt att höga värden (över 1,5) ger en indikation på att skillnaden jämfört med genomsnittet är relativt stor.

I tablå C kan man se att temperaturerna för 2016 har varit under genomsnittet för samtliga stationer i januari och över genomsnittet för samtliga stationer utom Ullared i februari-juli. Ullared var under genomsnittet i april och juli.

Tablå C. Normerad skillnad för temperatur mellan årets väderdata och genomsnittsdata under de senaste 40 åren

Län	Station	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli
Stockholms	Stockholm-Bromma	-0,8	0,7	1,0	0,3	1,2	0,6	0,2
Uppsala	Uppsala	-0,8	0,8	1,1	0,5	1,4	0,9	0,5
Södermanlands	Floda	-1,0	0,7	1,2	0,9	1,4	1,4	0,9
Östergötlands	Norrköping	-0,7	0,7	1,0	0,4	1,6	1,2	0,7
Jönköpings	Prästkulla	-0,5	0,7	0,9	0,2	1,2	1,1	0,3
Kronobergs	Växjö	-0,6	0,6	0,8	0,0	1,4	1,2	0,0
Kalmar	Kalmar	-0,6	0,7	0,9	0,8	1,0	0,9	0,3
Gotlands	Visby	-0,7	0,9	0,7	0,7	1,4	1,0	0,5
Blekinge	Bredåkra	-0,5	0,8	0,9	0,5	1,6	1,3	0,1
Skåne	Malmö	-0,3	0,7	0,6	0,1	2,0	1,6	0,2
Hallands	Ullared	-0,6	0,5	0,4	-0,3	1,2	0,9	-0,3
Västra Götalands	Skara	-0,6	0,6	0,7	0,3	1,0	0,9	0,1
Värmlands	Karlstad	-0,9	0,6	1,0	0,4	1,1	0,8	0,1
Örebro	Örebro	-0,9	0,8	1,2	0,6	1,5	1,2	0,5
Västmanlands	Västerås	-0,8	0,7	0,9	0,4	1,1	0,7	0,3
Dalarnas	Falun	-0,7	0,8	1,2	0,4	1,2	0,8	0,1
Gävleborgs	Järvsö	-0,5	0,6	0,8	0,0	0,6	0,5	0,1
Västernorrlands	Lännäs	-0,6	0,5	1,1	0,3	0,9	0,5	0,4
Jämtlands	Frösön	-0,9	0,7	0,8	0,0	0,7	0,5	-0,0
Västerbottens	Umeå	-0,9	0,6	1,0	0,6	1,2	0,1	0,8
Norrbottens	Boden	-0,7	0,7	1,2	1,0	2,0	0,3	0,9

Tablå D visar att vädret varierat i landet jämfört med normalt på respektive mätplats. I januari var det mindre nederbörd än normalt i hela landet förutom i Ullared. I februari och april fick de flesta mätstationerna mer nederbörd än normalt medan det resterande månader, mars samt maj-juli, var mindre nederbörd än normalt vid flertalet av mätstationerna. Norrköping och Prästkulla har under hela perioden januari till juli haft mindre nederbörd än normalt.

Tablå D. Normerad skillnad för nederbörd mellan årets väderdata och genomsnittsdata under de senaste 40 åren

Län	Station	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli
Stockholms	Vallentuna	-0,6	-0,1	-0,8	0,1	-1,0	0,5	-0,1
Uppsala	Uppsala	-0,2	1,0	-0,8	0,3	-0,8	-0,6	0,7
Södermanlands	Floda	-0,8	0,2	-0,3	0,7	0,2	-0,7	-0,0
Östergötlands	Norrköping	-0,4	-0,2	-0,8	-0,7	-0,9	-1,1	-0,9
Jönköpings	Prästkulla	-0,5	-0,0	-0,5	-0,3	-0,4	-0,8	-1,1
Kronobergs	Växjö	-0,5	0,7	-0,7	0,6	-0,7	-1,5	0,0
Kalmar	Kalmar	-0,9	-0,7	-0,1	-0,3	-0,2	0,2	0,2
Gotlands	Vänge	-0,9	0,1	-0,2	0,1	-0,9	2,1	-1,1
Blekinge	Lyckeby	-0,8	-0,3	-0,6	0,7	-0,2	0,2	-0,1
Skåne	Malmö	-0,7	0,9	-0,5	1,4	-0,7	1,2	0,5
Hallands	Ullared	0,4	1,0	-0,4	1,7	-0,8	-0,1	1,4
Västra Götalands	Skara	-0,7	0,8	0,3	0,7	-0,7	-0,2	-0,5
Värmlands	Väse	-0,5	-0,3	-0,3	1,5	0,4	-1,2	-0,9
Örebro	Örebro	-0,5	-0,3	0,6	1,4	0,2	-1,4	-1,0
Västmanlands	Västerås	-0,3	0,9	-0,3	1,9	-0,2	-0,5	-0,0
Dalarnas	Falun	-0,0	0,5	-0,4	0,8	1,7	-1,1	1,0
Gävleborgs	Järvsö	-0,0	1,0	0,5	0,9	1,8	-1,1	-0,5
Västernorrlands	Lännäs	-0,8	0,5	-1,4	1,1	0,5	-0,1	-0,1
Jämtlands	Tandsbyn	-0,0	0,2	3,1	1,9	0,2	-0,6	-0,6
Västerbottens	Tavelsjö	-0,9	1,5	-1,1	2,2	-0,8	0,2	-0,0
Norrbottnens	Harads	-0,7	1,6	-1,3	3,4	-0,9	-0,3	0,8

Statistikens tillförlitlighet

Felkällor

Precis som för de flesta andra prognoser finns det problem och källor för osäkerhet även i denna prognosmetod. Några av dessa är:

- ♦ De gjorda prognoserna bygger på verkliga uppgifter av väderdata fram till och med juli år 2016. För efterföljande månader har årets väderdata satts till normalvärden, vilket gör att prognoserna kan slå fel om årets väder i augusti och september skiljer sig markant från normalåret.
- ♦ Varje väderstation motsvarar ett län. Vilket kan påverka resultaten betydligt då förhållandena kan skilja sig åt inom ett län. Vissa stationer har lagts ner och vissa har tillkommit sedan 1965 vilket gör att alla tidsserier inte utgörs av data från en station utan har tagits fram utifrån olika stationer.
- ♦ Modellen med de vädervariabler som används, månadsmedelvärdet för dygnsmedeltemperaturen och månadsvärde för nederbörden, tar inte hänsyn till hur temperatur och nederbörd fördelar sig över månaden. Om exempelvis nederbörden kommit under en kort period en månad påverkar detta skörden annorlunda än om nederbörden varit jämnt utspridd över månaden.
- ♦ De slutliga skördeuppskattningarna, som delvis ligger till grund för denna prognos, har inte tagits fram med samma metod genom åren. Tidigare baserades dessa skördeuppskattningar främst på provtagningar i fält medan de sedan 1998 baseras på telefonintervjuer. Som en följd av metodbytet har hektarskörden fått en något annorlunda innebörd. När statistiken baserades på skörden från provytor avsåg hektarskörden skörd per besädd areal. När uppgifterna nu hämtas från jordbrukarna blir det mer fråga om en

hektarskörd som avser skörd per bruttoareal av grödan. Det skulle i så fall ge en något mindre hektarskörd. Effekten blir dock inte så stor eftersom de uppmätningar av arealerna som har gjorts efter EU-inträdet har medfört att lantbrukarnas redovisning av grödarealerna under senare år överensstämmer allt bättre med den besådda arealen. De prognosmetoder som använts här blir något osäkrare om nivån på den faktiska skörden ändrats till följd av metodbyte.

Föregående års prognoser

För att belysa osäkerheten i skördeprognoserna redovisas i tablåerna E och F den procentuella skillnaden mellan publicerade prognoser och utfallet av de slutliga skördeskattningarna för åren 2011–2015. Påpekas bör att i de slutliga skördeuppskattningarna exkluderas arealer som valts att skördas som grönfoder. Prognosen tar ingen hänsyn till detta vilket bidrar till en systematisk överskattning av totalskördarna. Storleken på denna överskattning varierar från år till år beroende på hur stor andel som valts att skördas som grönfoder.

Positivt värde betyder att prognosen för hektarskörd respektive totalskörd var större än den slutliga skördeuppskattningen och negativt värde betyder på motsvarande vis att prognosen var mindre än den slutliga skördeuppskattningen. Tablå E visar att prognosen 2015 förväntade sig större hektarskördar för höstkorn, rågvete, blandsäd och höstrybs än vad de slutliga skördeuppskattningarna blev. För resterande grödor var prognosen samma som den slutliga skördeuppskattningen eller något mindre.

Tablå E. Skillnader i hektarskörd mellan tidigare års prognoser och utfallet i de slutliga skördeuppskattningarna, %

Gröda	2011	2012	2013	2014	2015
Höstvete	12	2	4	0	-1
Vårvete	15	11	-2	1	-1
Höstråg	9	-11	3	-4	0
Höstkorn	24	-3	1	-6	3
Vårkorn	2	0	-8	-6	-6
Havre	8	18	-9	-9	-7
Rågvete ¹	20	-10	10	-7	3
Blandsäd	13	18	-9	2	2
Höstraps	12	-15	-5	-8	-11
Vårraps	-10	-6	-6	-1	0
Höstrybs	.	2	.	14	1
Vårrybs	-1	-1	0	38	-7

¹ Efter 2014 är rågvete uppdelat i höst- respektive vårrågvete. Vårrågvete svarar för ca 9 % av den totala arealen rågvete under 2015 och 2016. 2015 gjordes dock enbart prognos totalt för rågvete. Den prognosen jämförs här med en genomsnittlig hektarskörd för höstrågvete och vårrågvete.

Tablå F. Skillnader i totalskörd mellan tidigare års prognoser och utfallet av de slutliga skördeuppskattningarna, %

Gröda	2011	2012	2013	2014	2015
Höstvete	14	3	5	0	-1
Vårvete	14	14	-1	3	2
Höstråg	14	-11	4	-3	1
Höstkorn	33	-1	2	-5	5
Vårkorn	2	2	-7	-4	-4
Havre	12	24	-6	-6	-2
Rågvete ¹	26	-9	10	-6	4
Blandsäd	-18	0	-19	-10	-12
Summa spannmål	10	6	-2	-2	-2
Höstraps	23	-14	-5	-7	-11
Vårrops	-12	-8	-5	-1	0
Höstrybs	.	3	.	17	3
Vårrys	4	0	2	35	-6
Summa oljeväxter	13	-12	-5	-7	-11

¹ Efter 2014 är rågvete uppdelat i höst- respektive vårrågvete. Vårrågvete svarar för ca 9 % av den totala arealen rågvete under 2015 och 2016. 2015 gjordes dock enbart prognos totalt för rågvete. Den prognosen jämförs här med totalskörden för höstrågvete och vårrågvete.

För höstkorn, rågvete, blandsäd och höstrybs baseras inte prognoserna direkt på väderdata då skördeuppskattningar inte gjorts under en tillräckligt lång period. Prognoserna för dessa grödor baseras istället på vilka samband de har med andra grödor. Detta förklarar de något större avvikelserna för just dessa grödor. Tilläggas bör också att den prognostiserade totalskörden för blandsäd systematiskt underskattas. Orsaken till detta är att prognosen, till skillnad från de slutliga skördeuppskattningarna, inte tar hänsyn till att vissa arealer baljväxt/stråsädesblandningar skördas som mogen gröda och inte som grönfoder.

Tablå F visar att prognosen för spannmål 2015 stämde relativt bra (en underskattning med 2 % totalt) mot de slutliga skördeuppskattningarna. Prognosen bygger på att vädret fr.o.m. augusti ska bli enligt ett normalår. Totalskörden för oljeväxter underskattades med 11 % för 2015. Prognosen underskattade totalt hälften av grödorna.

Bra att veta

I november redovisas preliminära skörderesultat på riksnivå, med ett urval av cirka 1 000 lantbrukare som undersökningsunderlag.

I början av december redovisas preliminär skörd av potatis.

Preliminär skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter med redovisning på län, produktionsområden och riksnivå baserade på hela urvalet (drygt 4 000 lantbruk) redovisas i mitten av december.

Slutlig statistik om 2016 års grödarealer redovisas under 1:a kvartalet 2017.

Slutliga resultat från skördeundersökningar år 2016 redovisas under 2:a kvartalet 2017. Där räknas majs in i summan av den totala spannmålsskörden, vilket inte görs i detta Statistiska meddelande.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Statistik samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan - I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".

Crop production forecast for cereals and oilseed crops in 2016

This report provides forecasts concerning yields per hectare and total production of cereals and oilseed crops for the year 2016. The results are presented at the national level.

Yield per hectare

Yields per hectare are estimated to decrease for all the cereal crops compared with 2015. One of the crops with the highest expected decrease in yield compared with 2015 is Oats (-13 %). Yields from most of the crops are expected to increase compared with the average yields per hectare for the last five years.

Yields per hectare for oilseed crops are estimated to mostly decrease compared with 2015. Yield of Winter rape is expected to decrease by 20 % compared with the previous year. Compared with the average yield per hectare for the last five years, the yield of Winter rape is estimated to decrease by 11 %.

Total production

The forecast shows that the total production of cereals is estimated to be 5.6 million tonnes in 2016, which is 10 % less than 2015 and 4 % more than the average for the years 2011–2015. The main reason for the lower total production of cereals estimated for 2016 is that yields per hectare are estimated to decrease for all the cereals compared with 2015.

This year's harvest of oilseeds is estimated to be 0.28 million tonnes, which is about 22 % less than in 2015. Compared with the average total production of oilseeds for the last five years, the estimation of the production in 2016 is 12 % lower. Yield per hectare is estimated to decrease (-20 %) for Winter rape. The area cultivated with Winter rape is 90 % of the total area for oilseeds.

List of terms

Areal	Area
Blandsäd	Mixed grain
Genomsnitt	Average
Gröda	Crop
Havre	Oats
Hektarskörd	Yield per hectare
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstrågvete	Winter triticale
Höstvete	Winter wheat
Normskörd	Standard yield
Oljeväxter	Oilseed crops
Prognos	Forecast
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals
Total skörd	Total production
Vårkorn	Spring barley
Vårrops	Spring rape
Vårrybs	Spring turnip rape
Vårågvete	Spring triticale

Vårvete

Spring wheat